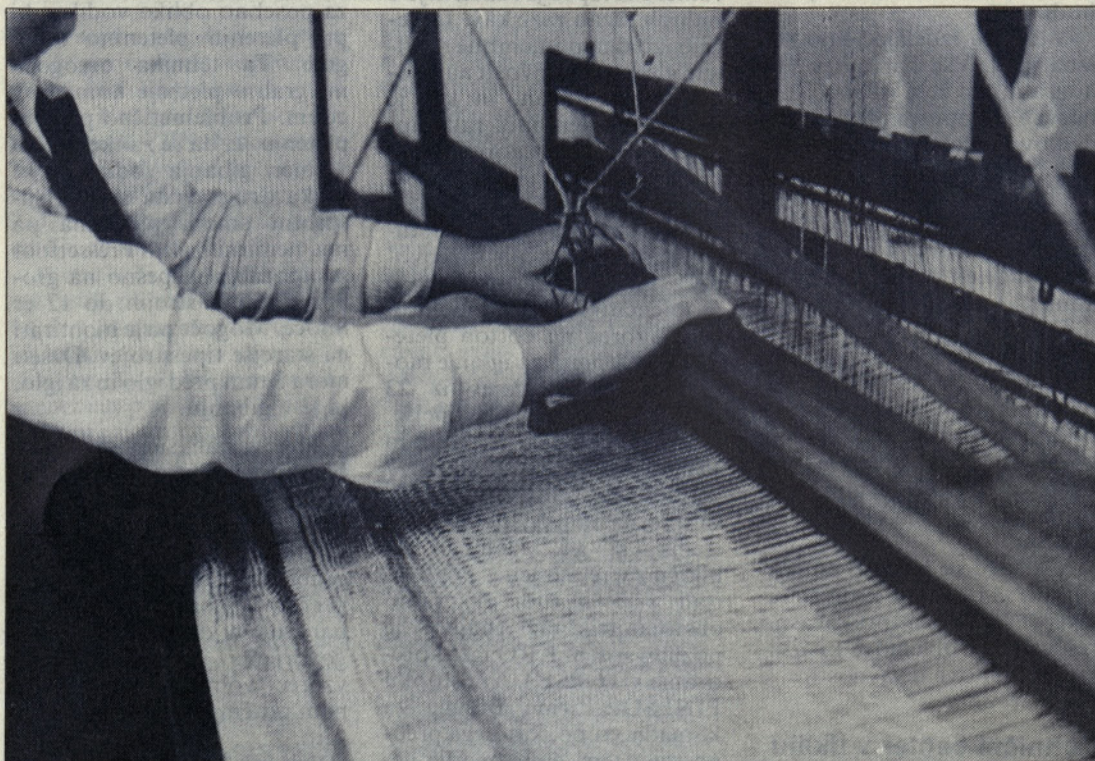

almira

ALMIRA
 Glasilo delovne
 organizacije
 Almira — Radovljica
 Letnik XI.
 Številka 1
 Julij 1984

Ocena poslovanja v prvem polletju 1984

V prvem polletju so se razmere na področju gospodarjenja v primerjavi s prvim polletjem 1983 še zaostriale. Težave so bile posebej pri oskrbi s surovinami in z repromateriali. Finančni rezultati so vedno manj odvisni od poslovnih odločitev v delovni organizaciji, vedno bolj pa od zunanjih dejavnikov, predvsem omejevalnih ukepov ekonomske politike (cene, bančni sistem, omejevanje razpolaganja z dohodkom in akumulacijo ipd.). Vsi ti ukrepi vplivajo na pogoje poslovanja in s tem tudi na finančne rezultate. Kljub različnim omejitvam pa lahko na podlagi podatkov, s katerimi v tem trenutku razpolagamo, ugotovimo, da so rezultati poslovanja v letošnjem prvem polletju zadovoljivi.

Najvažnejši cilji, ki smo si jih zastavili za leto 1984 z gospodarskim načrtom so bili:

- doseči planirani izvoz, predvsem na konvertibilno tržišče,
- razširiti maloprodajno mrežo,
- povečati obseg dejavnosti kooperacije in lastne proizvodnje domače in umetne obrti in
- povečati prodajo metaže.

Prodajo na zahodnoevropsko tržišče nam je uspelo povečati za 23 odstotkov v primerjavi s prvim polletjem 1983. To hkrati pomeni, da smo za 6 odstotkov presegle planske obveznosti. Bolj kot rast izvoza pa je pomembno to, da nam je letos prvič uspelo selekcionirati zahtevne tuje kupce in izboljšati cene izvoznih artiklov (po komadu za 36

odstotkov). Tudi na domačem tržišču se je prodaja izdelkov povečala in sicer v primerjavi s prodajo v enakem obdobju lani za 73 odstotkov, v primerjavi s planom pa za 43 odstotkov.

Vsi ti rezultati so posledica vedno trdnejšega

sodelovanja vseh služb in neposredne proizvodnje, še zlasti pa prizadevanj vsakega posameznika, saj je bilo potrebno vložiti veliko dela in naporov, da je proizvodnja uspela pravočasno in kvalitetno izdelati potrebne količine izdelkov. Proizvodnja je letos sicer manjša kot lani, vendar je bilo vanjo vloženi več ur živega dela (indeks I.—IV. 84 / I.—VI. 83 je 102), saj so bili izdelki po kreaciji in izdelavi zahtevnejši od lanske kolekcije.

Zadovoljive proizvodne rezultate beleži tudi kooperacija, saj je bilo v prvem polletju izdelanih 2.644 komadov, to pa je kar za 95 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Kvaliteta teh izdelkov se stalno izboljšuje, tako da je možno del te proizvodnje plasirati na tuja tržišča.

Čeprav smo dokaj uspešno stopili v drugo polovico poslovnega leta, nas dosedanji rezultati ne smejo uspavati, saj je pred nami še šest težkih mesecev, ki bodo zahtevali hitro prilagajanje okoliščinam in iskanju izhodov iz razmer, ki jih povzroča zaostrena gospodarska situacija.

MOJCA OZEBEK

**VSEM DELAVCEM
 ČESTITAMO OB
 22. JULIJU — DNEVU VSTAJE
 SLOVENSKEGA NARODA**

*Družbenopolitične
 organizacije Almire*

S strokovne ekskurzije na Škotskem

International Wool Secretariat je od 12. do 17. marca letos organiziral ogled razvojnega oddelka trikotažnih kolekcij v Delftu in tehničnega centra v Ilklijah v Veliki Britaniji.

Aktivnost razvojnega oddelka v Delftu na področju oblikovanja kolekcij iz pletenin obsega barvanje preje na križnih navitkih, komadno in metražno pletenje, modeliranje, izdelavo modelov ter razmnoževanje in oplemenitvenje komadne in metražne robe.

Center je lociran v zgradbah kjer je koncentriranih tudi večina raziskovalnih in razvojnih institucij drugih industrijskih vej, tako da so kompleksno rešene vse infrastrukturne, energetske in varnostne zahteve.

Center zaposluje 50 delavcev, mojstrov oblikovalcev in poudariti je treba, da se ukvarjajo s predelavo in oblikovanjem izključno 100% volne.

Za pletenje vzorcev imajo ploske pletilne stroje novejših tipov STOLLA, UNIVERSALA, DUBIEDA ter okrogle enofonturne in dvofonturne stroje firme MAYER. Poleg tega pa vzorčijo še na cotton strojih, na snukovnih strojih in na ročnih pletilnih strojih.

Dvakrat letno izdelajo žensko in moško kolekcijo iz pletenin, tkanin in kombinacij pletenin in tkanin.

Posebne kolekcije delajo za Francijo, Japonsko, Zahodno Nemčijo, Kanado, ZDA, Italijo, Avstralijo in države Beneluxa. Letno izdelajo približno 12 kolekcij, katerih reprodukcija v svetu znaša 20.000.000 komadov. Cena celotne kolekcije, naročene vnaprej, je 20.000 DM, cena za en model pa je od 500 do 1000 DM.

Informativna dejavnost centra je zelo izčrpna. O kolekcijah izdelajo filme, kataloge modelov z vsemi podatki o preji in pletivih in barvne karte. Informacije o prejah dajejo že za sezono jesen — zima 1985/86, prav tako pa so na razpolago tudi že vzorci prej. Dezene in barve (barvne kombinacije) izdelajo tudi za tkanine.

Pletene izdelke testirajo z nošenjem. 8 moških in 8 žensk nosi 16 tednov vsak dan izdelek, postopke kontrole in

pranja pa predpišejo že predhodno.

V centru izdelajo letno 800 izbarvanj. Vse barvajo v HT aparatih. Po želji izdelajo tudi barvne recepture. Poleg oddelkov za pletenje in barvanje, ki sta najmodernejše opremljena, montirajo tudi druge stroje za razna tekstilna področja in starejše izdelave. V pripravi je tudi oddelek za izdelavo miškanke.

Center omogoča brezplačno modelarjem in kreatorjem prakticanje. Minimalna doba za prakso je 3 mesece. Praktikant mora delati vse, kar se v okviru dejavnosti centra zahteva. Stroške bivanja nosi firma, ki praktikanta pošlje na prakso.

V centru so posebej poudarili, da samo širok krog sodelavcev omogoča pravočasno reševanje problemov, ki izvirajo iz njihove dejavnosti.

Tehnični center v Ilklijah

Inštitut ima približno 250 zaposlenih in se ukvarja z razvojem kemičnih procesov, oplemenitvenja in raznih apretur volne, prav tako pa tudi s kompletnimi tehnološkimi problemi razvoja predelave volne na vseh področjih tekstilne industrije.

Ogledali smo si organizacijo kompletnega inštituta. Seznanili smo se z nekaterimi razvojnimi nalogami, ki jih imajo v teku. Navajam nekatere izmed njih:

— lokalno kosmatenje s pločevinasto šablono, v kateri je izrezan vzorec. Kosmatilni valji učinkujejo preko pločevine in po izrezanem vzorcu kosmatijo pletenino ali tkanino.

— Postopek hladnega barvanja volne, pri katerem volnena vlakna ostanejo nepoškodovana. Ogrevanje na 70 stopinj C se vrši po impregnaciji volne z barvilno raztopino v stanju popolnega mirovanja volne in barvila z visokofrekventnim gretjem.

— PERILOC prejo za ročno pletenje: že na sejmu v Milanu so razstavljali stroj za izdelavo PERILOC preje. Ta preja je bila prvotno uporabna predvsem za industrijo tepihov, sedaj pa razvijajo naprej višje

številke, ki bi bile uporabne za ročno pletenje.

— Stroj za iglanje tepihov na gosto trpežno tkanino.

— Stroj za izdelavo zidnih tapet, ki na papirno podlago polaga in lepi nitke.

— Ognja odporne apreture volne. Postopek je razvit in je v zadnjih fazah raziskav. Dosegajo izredno pomembne rezultate glede vzdržljivosti na visokih temperaturah, in kar je izredno pomembno, tako apretirana volna pri gorenju razvija minimalno količino strupenih plinov.

V času obiska smo imeli tudi nekaj strokovnih razgovorov. Pogovarjali smo se o problematiki iglanja poljubnega vzorca na cotton pletenino. Predpreja za iglanje mora biti brez zavojev iz 23 mikronske volne ali finejše, teža stenja pa 1 — 1,2 gr/m in šivalni stroj mora imeti 7 vbodov na cm. Dogovorili smo se, da nam pošljejo vzorce stenja, ki ga izdelujejo izključno v te namene. Pogovarjali smo s tudi o pralno obstojni trikotaži (najbolj je poznan sistem KROY za apretiranje v TOPSU), o postopku FINESOL firme Böhme za komadno robo, katerega prednost je v tem, da ni neprijetne-

ga vonja po obdelavi, kemična reakcija traja 7 dni, po 4 dneh pa se pletenina pri pranju ne krči več.

Podrobneje smo se seznanili s problematiko pletenja na ploskih pletilnih strojih z odtegovalno napravo, ki se imenuje PRESSERFOOT. Gre za posebno obliko vodilca, ki pri pletenju pletenino odteguje. Ta tehnika omogoča integralno pletenje komada v celem. Problematično pri tem pletenju je, da se zanke sučejo v smeri gibanja vodilca in se vsaka druga vrsta suče v nasprotni smeri, pletenina pa ima nemirni izgled. Presserfoot se uporablja uspešno na grobih pletilnih strojih od 12 er finoče. Mogoče pa je montirati na starejše tipe strojev. Drseti mora 3 mm pred iglo in za iglo, ki je v gibanju.

Pogovarjali smo se tudi o barvanju lambswoola. V osnovi naj bi prost material, ki se barva, ne bil finejši od 21 mikronov. Barvali naj bi z uporabo sredstev proti filcanju, pri čemer mora biti volna pred barvanjem dovolj zbita. Dogovorjeno je, da pošljemo vzorec volne v barvanje in nam potem posredujejo recepturo.

Dipl. inž. FRANC ROZMAN

Maloprodaja v prvih šestih mesecih

Kljub težavam v letošnjem letu je prodaja v naših prodajalnah uspešna. Čeprav primankuje artiklov, po katerih je največje povpraševanje, smo v prvih šestih mesecih presegli plan za 30 odstotkov.

Vsi vemo, da je v prvi vrsti pomemben izvoz, zato je domači trg nekoliko zapostavljen. Pri nas smo problem rešili tako, da smo se povezali z nekaterimi sorodnimi proizvajalci. Med drugim smo sodelovali z Zlatiborko Sirogojno, kjer šivajo pletenine po kreacijah, ki smo jih predložili. Kupili smo ročno izdelane pletenine iz bombaža, naše koope-rantke pa pletejo puloverje iz domače volne. Za te izdelke, pa tudi druge butične modele, imamo prodajalno v Grimščah in na Zemonu pri Vipavi.

K uspešnosti letošnje sezone pomlad — poletje 84 je prispevala izbira bombažnih artiklov, kajti kupci želijo čim več naravnih materialov. Mo-

deli so oblikovani športno in mladostno ter živih barv. Pomembne so predvsem barve, saj kupce privlačijo živahni rdeči, rumeni in svetlo modri toni. Tako ženski kot moški modeli so kombinirani z mrežo, s platnom, s keper trakom in z neti, kar jim daje letošnji modni pačet. Modeli se med seboj dopolnjujejo, tako da kupci lahko poljubno izberejo svoj komplet. Prevladuje surova barva, barva konoplje in safari.

Za praznik, 22. julija, bomo v Bohinjski Bistrici odprli novo, lepo urejeno prodajalno. Do sedaj je bila to skromno urejena prodajalna v privatni hiši, vendar se je v treh letih pokazalo, da je tudi v Bohinjski Bistrici dobrodošla, bodisi za domačine ali turiste. V novi prodajalni bomo prodajali tudi usnjeno galanterijo in čevlje, kar si Bohinjci še posebno želijo.

MARJETA ROZMAN

G

e 191100515

Handarbeit 84 — Köln

Mednarodni sejem tekstilnega oblikovanja

Na sejmu Handarbeit '84 je od 3. do 6. maja sodelovalo preko 380 razstavljalcev iz 54 držav. Najštevilnejši so bili predstavniki ZRN, Nizozemske, Francije in Anglije, prisotni pa so bili tudi iz Japonske in iz ZDA. Razstavljalcev iz Jugoslavije ni bilo.

Prireditelji so sodelujoče razvrstili po strokovnih področjih v 54 skupin, okvirno pa jih lahko razdelimo v tri velike skupine. Tu so bili: ponudniki surovin in polizdelkov, (volna, preja in sukanci, gumbi, trakovi, čipke, stramin, predloge za gobeline, tepihi in makrame, hoby-paketi, naravna in sintetična barvila za domačo uporabo), razstavljalci opreme in naprav za posamezne dejavnosti (statve, kolovrati, pletilni stroji, šivalni stroji, računalniška oprema, drobni inventar za pletenje in šivanje) in založniki strokovne literature.

V prvi skupini je bilo veliko novosti pri učinkovitih prejah, ki

jih lahko strnemo po nekaterih skupnih lastnostih. Predstavili so nam efektne preje, kot so nopki, zanke, krotovice, — vse v najmanj dveh barvah, lasaste preje, ki so močno kosmatene in znaša dolžina lasu 3 do 4 cm in zelo kričočih barv. Med naravnimi materiali je poleg čiste runske volne v naravnih sivih in beige odtenkih (nebarvana volna) veliko naravne svile v prelivajočih se odtenkih, bombaža in mešanic volna-svila, volna-bombaž in volna-lan. K alternativnim materialom štejejo papirnati in plastični trakovi, široki 3 - 5 mm, in trakovi iz plemenitenega krzna, široki 3 mm.

Med razstavljalci opreme je izstopala firma Mandala s svojim razvitim tipom ročnih statev in kolovrata. Prednosti njihovih statev so med drugim v tem, da je blagovni valj nadomeščen z igelnim valjem. Greben za tkanje se s pomočjo posebnega mehanizma upora-

blja tudi za snovanje, obstaja možnost pasovnega snovanja na osnovni valj. Prednost je tudi v enostavni izvedbi pedal za dviganje listov.

Prednosti kolovrata pa so v tem, da zavzame malo prostora in je zložljiv, je zelo stabilen (princip trinožnika), primeren je za predenje tudi debelejših prej in nopkov.

Založniki so pripravili obsežne programe literature, ki obsegajo področja ročnih del, oblikovanja, zgodovinskih pregledov razvoja posameznih dejavnosti (izdelava tepihov, čipkarstvo, srednjeveški pleteni vzroci), enostavna navodila za izdelavo posameznih predmetov ali vzorce ter modne časopise.

V okviru sejma je bila pripravljena tudi modna revija, na kateri so sodelovali najbolj priznani izdelovalci prej za ročno pletenje.

Če strnemo zapažanja, lahko zaključimo, da je na področju

ročnega pletenja nujno iskanje lastnih možnosti za oblikovanje in izdelavo učinkovitih prej. Delna rešitev se nam ponuja pri ročnem predenju. Razstavljena množica kolovratov kaže na vedno večjo popularnost ročnega predenja in ponuja delno rešitev. Z ustreznimi akcijami bi lahko oživili to dejavnost tudi pri nas in jo pripeljali na raven domače obrti. Pri tem bi opravił svoje poslanstvo tudi Center za razvoj umetne in domače obrti v Grimščah.

Za potrebe tkalske delavnice v Grmiščah bo potrebno iskati proizvajalca in materiale, izdelane posebej za tkanje. Sodelovati bi morali pri njegovi konstrukciji, saj česa podobnega pri nas še nihče ne proizvaja.

Z idejami in konstruktivnimi predlogi bi poskusili vplivati na proizvajalce tkalske opreme in usmeriti njihova prizadevanja v razvoj takšnega tipa statev, ki bi svojo večnamembnostjo opravljale tudi funkcijo snovala, saj je pri ročnem tkanju največ dela in zapletov prav pri snovanju. Za razvoj ročnega tkanja, ki ga Almira vpeljuje v Grimščah, bi bile takšne statve velikega pomena.

Izdelavo tehničnih podatkov za pletenje vse pogosteje in zelo učinkovito rešujejo z uporabo računalnikov. Enega izmed takšnih sistemov je prikazal tudi Fuji (Japonska) in še nekateri. Po vstavitvi podatkov je načrt za pletenje izdelan v 1-2 minutah. Almira bi z investicijo v tak računalniški sistem ne le stopila v korak s sodobnimi razvojnimi usmeritvami, temveč tudi postavila osnovo za kasnejšo nadgradnjo računalniškega sistema. Tako bi z dopikom opreme in programov lahko izdelovali tudi recepture za barvanje, sestave melanžiranih mešanic, nove konstrukcije pletenin. Prednost takega načina dela je v tem, da lahko pred samo izvedbo pregle damo vse možne variante in se odločimo za najboljšo, pri čemer je poraba časa veliko manjša kot pri klasičnem načinu reševanja omenjenih nalog.

Med množico razstavljalcev je bilo v tako kratkem času nemogoče najti vse zanimivo in pomembno, zato sem pri ogledu namenila največ pozornosti predvsem tistim rešitvam, ki jih tudi sami iščemo.

Dipl. inž. DARJA KU HAR
Po poročilu delno
pripredila: MENDI KOKOT

V mesecu juniju smo si lahko v gradu na Grimščah ogledali 1. razstavo Centra za razvoj umetne in domače obrti. Razstavljene modele sta po oblikovalskih predlogah mladih oblikovalk nare-

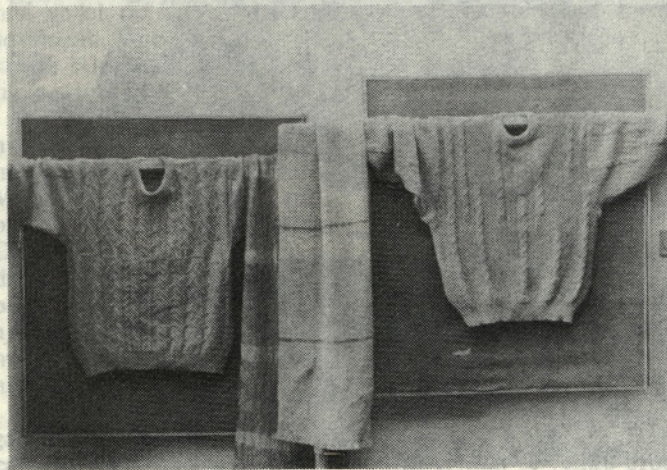

dili pletilja Olga Gogala in tkalka Milena Golc. Vsi modeli so iz domače volne v naravnih barvah (naravna bela, svetlo in temno siva, rjave je bolj malo, še to le v kombinaciji z belo). Največ je bilo razstavljenih puloverjev in tanih šalov, nekaj tudi kompletov, sestavljenih iz puloverja, krila in tkanega šala. Kombinacij pletenega in tkanega je kar precej, prav tako puloverjev z našitimi ali vpletenimi kitami,

ki so letos zelo modne, modni obiskovalci pa jih kot okras obljublajo tudi za jesen in zimo 1985/86. Tako pleteni kot tkani izdelki se ponašajo s sestavo različnih vezav, kar daje modelom precej razgiban videz.

Obiskovalci, ki so si razstavo ogledali, so bili nad izdelki navdušeni, zanimalo pa jih je predvsem, če se bodo razstavljene modeli pojavili tudi v trgovinah.

JŽG

Tudi letos v Slovenj Gradcu

Letos je bil Slovenj Gradec, staro mesto v osrčju Mislinske doline, že petič zapored gostitelj slovenske razstave domače in umetne obrti in prvič jugoslovanske. V umetnostnem paviljonu, kjer se sicer vrstijo številne mednarodne in domače likovne razstave, so bili v času od 8. do 17. junija razstavljeni izdelki domače in umetne obrti številnih slovenskih in jugoslovanskih oblikovalcev. Predstavili so se posamezniki in obrtne delavnice. Posebna strokovna žirija je pri izboru najboljših izdelkov za rastavo uveljavila strožje kriterije kot pretekla leta. Domača in umetna obrt se morata podrežati tradicionalnemu etnološkemu izročilu, tako glede funkcije kot tudi glede nekdanjih estetskih norm.

Alimira se je tudi letos udeležila razstave. Izdelki Centra za razvoj domače in umetne obrti Grimšče so dobro prestali selekcijo in niso le enakovredno drugim razstavljalcem predstavili dejavnost centra,

temveč pripomogli tudi k najvišjemu priznanju — mojstrska delavnica za oblikovanje pletenin, ki ga je podelila strokovna žirija ob zaključku otvoritve razstave. Za razstavo je Center pripravil kolekcijo ročno pletenih puloverjev in brezrokavnikov, kombiniranih z nabranimi krili, v črno sivih odtenkih v afriškem stilu. Poleg razstavljenih modelov se je Center predstavil še z modno revijo izdelkov zimske in poletne kolekcije.

Razstava umetne in domače obrti je večnamenska. Predvsem naj bi v določenem časovnem zaporedju (dve leti) zagotavljala pregled nad doseženimi rezultati na področju razvoja domače in umetne obrti na Slovenskem in tudi v drugih jugoslovanskih republikah. Tako je možno na enem kraju dovolj dobro oceniti, v kolikšni meri so pri nas v novih proizvodih ohranjena izročila kulturne dediščine. Razstava je hkrati priložnost za poslovna srečanja in izmenjavo izkušenj.

MK

S sejmov Pitti Filati v Firencah in Pret a porte v Parizu

Sejem Pitti Filati v Firencah je specializiran sejem prej za pletenine. Februarja 1984 je predstavil preje, pletiva in izdelke, s katerimi nakazuje kroje za poletje 1985.

Na sejmu februarja 1984 so proizvajalci prvič ločeno ponudili preje za ročno pletenje in pletiva zanje. Še vedno je zelo poudarjeno ročno pletenje ali vsaj videz ročnega pletenja na strojno pletenih izdelkih.

Materiali za poletje 1985 so v gladkih prejah, večinoma mešanice viskoze z naravnimi vlakni (bombaž, lan, svila, volna). S tem se doseže svetli kajoč videz, ki je v poletju 85 zelo poudarjen. Veliko je tudi čistega bombaža ali mešanice bombaž — lan in bombaž — acril. Še vedno se uporablja tudi metalizirane preje, toda le ton v tonu. Povečuje se ponudba prej za grobe stroje 8 in 12 gg, ki nadomeščajo ročno pletene izdelke. Kosmatenih prej v letošnji ponudbi ni.

Pri fantazijskih prejah prednjačijo močno sukane preje suhega otipa. Sledijo jim flame, mouline, crep v decentnih odtenkih iste barve. Flame je enobarven. Pri večbarvnem flameju je okoli grobe flame nitke posukana tanjša večbarvna gladka nitka. Za ročno pletenje so pomembni tudi pleteni trakovi.

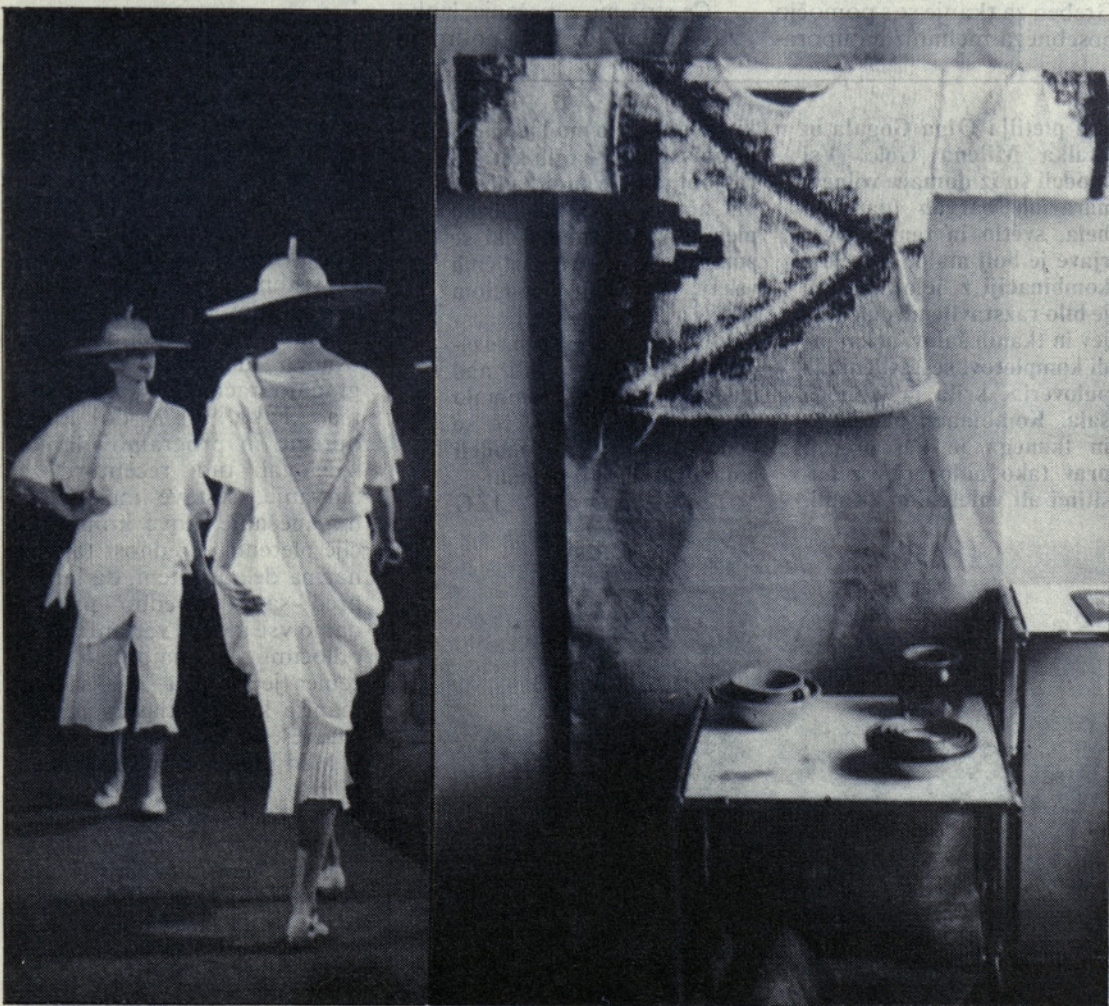
Vezave: Na novo se pojavljajo jersey pletiva v lahkih voluminoznih vezavah (cloche, piche). Levo-leva pletiva v geometrijskih razporeditvah, ažur efekti, plise strukture, kite in frotirajoče zanke. Kite so pomembno vzorčenje v pletivu za poletje 1985. Lahko se jih uporablja klasično v črtah, razporejene v kvadrate ali večbarvno v intarzijski izvedbi. Uporabljajo pa jih tudi narobe obrnjene in s tem dobe grob clocke efekt. Modne so odtegnjene igle v raznih širinah, kombinirane s premiki ali v jacquard tehniki v diagonalni. Na novo se je pojavila tudi vafel vezava, in to od najfinejše do ročno pletene. Novost na pletenini so tiski s tropskimi motivi in kubistične intarzije.

Izdelave: Konfekcijska izdelava je pogosto tudi pri navadno pletenih modelih. Izdelki so zaključeni s poudrjeno štepo. Pletenina je lahko zaročljena tudi z drugim materialom, na primer platnom, ki drži obliko rahlih vezav in poudarja silhueto oblačila. Različne vezave v izdelku so sestavljene s šivi navzven. Zaključki so še vedno overlock ali überdeck. Za zapenjanje se znova uporablja enostavne gumbe, ki so nadomestili pritiskavce in zadrge iz preteklih sezon.

Barve: Barve so razdeljene v tri skupine. To so: nova romantika, „new port“ in marocco.

Nova romantika je skupina pastelnih, svetlih, transparentnih barv s svetlečimi ali mat efekti. Kombinirane so med seboj ali z belo. K tem barvam spadajo rahle nemirne vezave cloche, luknjičaste vezave v kombinaciji z gladkimi vezavami, pliseji in gubami.

Skupina „new port“ je bela in v modrih odtenkih, od svetle do temne, tudi v kombinaciji z barvo vrvi. Tema new porta so športni modeli jadra-

Predstavitve modelov

Z razstave

nja in mornarice. Vezeve so gladke, fang, kite, vafel, delitve, patenti v kombinaciji z blok črtami, tudi v kombinaciji z blagom ali aplikacije.

Tretja skupina so barve marocca, ki so močnejše, žgane. Primerne so za pletene modele v lahkih cevastih vezavah, v kombinaciji z reliefnimi, luknjičastimi ali premikanimi vezavami. Barve se kombinira v ploskvah. Linija je široka, udobna, enostavna. Modeli so sestavljeni iz več vezav.

Modna linija ostaja udobna in zelo enostavna.

Puloverji. Vratni izrezi so ravni ali ovalni, krojeni na ramo, ovratnikov ni. Redko se uporablja „V“ izrez. Rokavi so kratki, kimono ali ravnovšiti tričetrtinski. Dolžine: kratke do pasu ali dolge do bokov, začetki ozki in cevasti. Linija gornjih delov je škatlasta. Patenti pri športnih puloverjih so manj pogosti, največ je ravno zaključenih dolžin in rokavov.

Brezrokavniki so zelo modni. Nosi se jih preko poloverjev ali majic. Imajo globoke rokavne izreze v obliki moške spodnje majice ali pa so ravni in padajo malo preko rame. Lahko so odprti do pasu ali pa zaključeni samo s patentom ali obrobo. Lahko so kratki le do pasu, pa tudi dolgi kot tunike.

Joje. So ravne, ohlapne, s poglobljenim rokavnim izrezom, večkrat ravnim. Izrezi „o“ ali „V“, včasih velika fazona. Spredaj sta našita dva velika žepa, zadaj pa dragonar. So brez gumbov, lahko pa imajo enostavne ploščate gumbe.

Krila. Ravna so, ozka in precej dolga. Lahko so cevasta, v delivi ali patent. Gube pri plise krilih in nagubanih krilih so v glavnem spredaj in zadaj, štiri ali pet gub, medtem ko ob straneh ni gub. Nagubana so lahko od pasu ali od sedla navzdol. Gube so vpletene, pliseji ravno padajoči. Krila so lahko tudi močno zvončasta, v pasu precej oprijeta, rezana v štiri pole, od bokov v zvon, pogosto s prosto padajočimi žepi na bokih. Uporabne so tudi klasične variante kril v štiri pole, ki gredo le malo na ven.

Obleke. Sledijo liniji puloverjev in so ravno padajoče. Vratni izrez je ovalen, rokavi so malo podaljšani kimono ali ravno vstavljeni tričetrtinski, lahko so z žepi ali -rez. Pojavljajo se prve oprijete obleke, predvsem jersey z vžitki — stil 60. let.

**FRANČKA LAPUH
VESNA GABERŠIČ—ILGO**

Borci so z zanimanjem prisluhnili kulturnemu programu

Ob dnevu borca

Almira se je tudi letos ob dnevu borca spomnila svojih upokojencev, ki so sodelovali v NOB. Srečanje s kulturnim programom in pogostitvijo je pripravila konferenca OO ZS Almire. Z lepo domačo pesmijo se je upokojencem predstavil almirski pevski zbor, mladinska organizacija pa je pripravila nekaj recitacij. Tudi vreme je bilo verjetno krivo, da se povabilu niso odzvali vsi vabljeni.

Ob tej priložnosti smo se spomnili, da pravzaprav ne bi bilo slabo, če bi katerega od prisotnih povprašali o njegovem sodelovanju s partizani, o življenju v času NOB. Odločili smo se za upokojenko Justino Špiler.

Tovarišica Špilerjeva je skrajda vse življenje prebila v Almiri, kot mlado dekle je bila zaposlena že pri Šušteršiču.

Že leta 1942 je začela sodelovati, takrat še neorganizirano, s partizani. Šele 9. 9. 1943 so se organizirali, tega leta je bila sprejeta tudi v SKOJ. Za partizane so zbirali hrano, oblačila, prenašali pošto. Ves zbran material so morali prenesti iz Lesc, Radovljice in Zgoš do Drage in do Podgore. Brez nevarnosti ni bilo, saj so Nemci imeli tu veliko pomagačev tudi med domačini. Leta 1944 pa so se v Lescah utrdili še belogardisti.

„Hudi časi so bili to, nikoli nisi vedel od kot preži nate sovražnik. V gozdu nisem bila, ker je bilo moje delo za partizane doma bolj dragoceno.“

Na terenu je bilo treba organizirati tudi kmete, ki so pomagali partizanom s hrano. Veliko sta pomagala tudi baron in njegova žena iz Dvorske vasi. Šušteršič jim je dajal volno za pletenje in oblačila za partizane, v Begunjah pa so jim vso podporo nudili tudi starši Slavka Avsenika.

Tri dni je bila zaprta v belogardistični postojanki v Lescah, ker pa ni hotela nič povedati, so jo izpustili. „Seveda

sem začela takoj spet delati za partizane. Takrat so mi tudi predlagali naj bi šla v hosto. Toda nekdo je moral ostati tudi doma in zbirati ves material. V letih NOB je bilo včasih resnično hudo. Spominjam se, ravno na veliko noč je bilo, vsi smo se že odpravili spat, ko potrka nekdo na okno in nam ukaže, da ne smemo zapustiti hiše. Bili so partizani, ki so v tej noči zažgali vrtec in ostrigli nemško vzgojiteljico, ki jih je izdala SS-sovcem v Radovljici.

Vsa leta NOB je bila naša družina na strani partizanov, k nam pa so prihajali tudi so-

vaščani, ki so bili na strani Nemcev. Tako se je neredko zgodilo, da so se eni in drugi srečali skoraj na vratih.

Nikoli ne bom pozabila dne, ko so nas Nemci zjutraj, ko smo odhajali na delo, ustavili. Počakati smo morali, da so pred našimi očmi postrelili talce. To naj bi bil opomin za nas, ki smo sodelovali s partizani in jim pomagali.“

Tudi kakšen lep trenutek ji je ostal v spominu. Pravi, da je bilo najlepše, ko so skozi vas ponoči prišli partizani in se potihem pogovarjali, da bi zavili še k Česnikovi mami, saj imajo pri njih vedno kaj za partizane, če ne drugega pa cigarete.

Veliko bi nam še lahko povedala, ko pa se nam vsem vedno nekam mudi. Bo pa ostalo še kaj za drugič.

Za konec se je tovarišica Justina zahvalila za prireditev, pevskemu zboru za lepo zapevno pesem. Ob koncu kulturnega programa so pevke sedle med svoje nekdanje sodelavke, malo poklepetale in zapele z njimi.

JŽG

Veliko zanimanja za letovanje

Čeprav pravega poletja letos še nismo okusili, težko pričakujemo dopust konec julija, ko se bomo spočili na morju ali kje drugje, medtem ko se nekateri z dopusta že vračajo.

V primerjavi s preteklimi leti je bilo lats še posebej veliko zanimanja za letovanje v počitniškem domu v Kraljevi. V okviru komisije za poslovanje počitniškega doma smo se že aprila dogovorili za cene dnevne oskrbe po posameznih kategorijah (naši delavci, zakonci, predšolski otroci, šoloobvezni otroci, zunanji gosti ipd.). Cene so nekoliko višje od lanskih, kar pa je razumljivo spričo skokovite rasti življenjskih stroškov. Prispevek za sedemdnevno letovanje za štiričlansko družino s šoloobveznimi otroki se giblje okrog 11.000 din, pri čemer razliko do dejanskih stroškov prispeva sindikat.

Prijav za letovanje je bilo zelo veliko, tako da smo že v začetku zapolnili večino terminov v juliju in avgustu. Zelo malo zanimanja je bilo za letovanje v juniju in septembru, vendar smo dom kljub temu odprli 23. junija. Trenutno je za julij in avgust polno zaseden, nekaj prijav je tudi za prvi teden v septembru, vendar je za ta termin še veliko prostih postelj in se lahko prijavite.

Cena dnevne oskrbe za upokojence in naše delavce je 440 din, za zakonce 520 din, za šoloobvezne otroke 290 din in za predšolske otroke 230 din. Za ožje sorodnike je dnevna oskrba 700 din, za šoloobvezne otroke 440 din in predšolske 350 din.

Že ob koncu lanske sezone je inventurna komisija izdelala popis nujnih vzdrževalnih del v stavbi in okolici počitniškega doma. Spomladi smo se odločili, da organiziramo prostovoljno delovno akcijo in ta dela skupno opravimo. Konec maja smo tako ob pomoči sodelavcev iz mehanične delavnice opravili vzdrževalna dela v stavbi počitniškega doma, uredili vrt, izdelali ograjo nad zalivom, montirali stopnice za v vodo in uredili dva vrtna prostora za družabne igre. Nabavili smo tudi nekaj posode za kuhinjo, multikvik mešalec in barvni televizijski sprejemnik. Da bi bilo letovalcem na plaži bolj udobno, so v mehanični delavnici izdelali ležalne deske.

Lahko rečemo, da smo se na sezono kar dobro pripravili. Veliko pomanjkljivosti smo že odpravili, nekaj pa jih ostja še za prihodnjo sezono. O vtisih letovalcev bomo spregovorili ob koncu poletja.

MK

Začenjamo objavljati serijo prispevkov s področja psihologije dela. Prispevke pripravlja direktor TOZD Proizvodnja pletenin Nova Gorica. Tokrat objavljamo uvodni sestavek o planiranju in organizaciji dela, ki je splošnega značaja in ni apliciran na almirske razmere.

Nekaj povzetkov seminarских nalog in predavanj programa podiplomskega študija

„Gledati je eno,
videti to, kar gledaš, drugo,
razumeti to, kar vidiš, tretje,
naučiti se to, kar si razumel, četrto,
vendar je delati tako, kot si se naučil, edino,
kar ima dejansko vrednost.“

W. Hornbruch

V boju za povečanje produktivnosti, ki je edina možnost za povečanje življenjskega standarda, igra veliko vlogo racionalizacija dela in poslovanja v delovni organizaciji. Rezultati so v veliki meri odvisni od sposobnosti vodilnega kadra. Oznaka vodilni delavci tu ne velja le za višje vodilne delavce oziroma kadre, direktorje in vodje sektorjev ter tozdrov, ampak tudi za nižje in srednje vodilne kadre. Ti delavci morajo imeti poleg strokovne usposobljenosti tudi organizacijske sposobnosti in sposobnost psihološkega pristopa k reševanju posameznih nalog.

Vsak delavec si na svojem delovnem mestu prizadeva doseči delovno normo. Pri dobro organiziranem delu delavec dela lažje, hitreje in z boljšimi delovnimi rezultati. Pravočasno opraviti delo pomeni izogniti se naglici, zaskrbljenosti in pretirani utrujenosti. Zato je potrebno lastno aktivnost usklajati z jasno postavljenim planom. Pri tem plan predstavlja logično zaporedje postopnih aktivnosti, ki so nujne, da bi dosegli končni cilj.

Najpogosteje delamo napake pri planiranju. Naloga, ki izgleda zelo pomembna v danem trenutku, ni nujno, da je tudi najpomembnejša. Pomembnost je relativen in ne absoluten pojem. Pomembnost naloge, dela oziroma dogodka se kaže v odnosu do drugih del, nalog ali dogodkov. V času planiranja je potrebno določiti končni cilj in vse moči usmeriti k njegovi uresničitvi. Zato se pomembnost določene naloge, dela ali dogodka določi na podlagi njihovega vpliva na končni cilj. Končni poslovni cilj DO je razčlenjen vertikalno in horizontalno prek skupnih služb in tozdrov do najmanjših organizacijskih enot, izmene v enem oddelku.

Vsaka izmena — skupina mora pri opravljanju svojega dela zagotoviti dva osnovna pogoja: da nalogo opravi in da med opravljanjem svojega dela ohrani notranjo povezanost. Vodja je tisti, ki skrbi, da njegova izmena — skupina delovno nalogo opravi pravočasno ter kvalitetno, hkrati pa mora skrbeti, da je skupina notranje povezana. Zahteve, ki jih danes postavljamo vodjem, so zaradi družbenih sprememb veliko večje, kot so bile v preteklosti.

Da bi lažje organizirali delo, je potrebno tudi poznavanje nekaterih osebnih karakteristik naših sodelavcev. V vsaki skupini se najde posameznik, ki je pri svojem delu usmerjen predvsem k delovnemu učinku celotne skupine: govorimo o storilnostnem nivoju posameznika. Dobimo tudi posameznike, ki se trudijo, da bi v skupini vladalo čim boljše delovno

vzdušje, govorimo o čustvenem nivoju posameznika. Glede na vzgoraj zapisano lahko ločimo sociocentrični in egocentrični nivo motivacije.

Sociocentrično je delovanje tistih posameznikov, ki se prilagajajo potrebam skupine pri doseganju njenih nalog pri produktivnosti ali na emocionalnem področju.

Egocentrično je delovanje tistih posameznikov, ki skupino izkoriščajo za zadovoljevanje svojih osebnih potreb in interesov ne oziraje se na potrebe in interese drugih oziroma celotne skupine.

Značilnosti sociocentričnega nivoja motivacije so:

a) na področju produkcije oziroma storilnosti:

— dajanje predlogov, novih idej, iskanje novih informacij, dajanje informacij, koordinacija dela, povezovanje itd.

b) na emocionalnem področju:

— opogumljanje, pohvala za dobre ideje drugih,
— pripravljenost odgovarjati drugim,
— omogočiti, da doseže uspeh tudi drug član skupine,
— izmenjava mnenj med člani skupine,
— zmanjševanje napetosti s humorjem, pomirjevalnim tonom itd.

Značilnosti egocentričnega nivoja motivacije so:

a) na področju produktivnosti oziroma storilnosti:

— kritiziranje predlogov drugih brez pravih argumentov,
— vpadanje v besedo,
— onemogočanje sodelovanja drugih z dolgimi razpravami in govori,
— samovoljni zaključki,
— odklanjanje informacij,

b) na emocionalnem področju:

— omalovaževanje drugih članov skupine,
— iskanje simpatij,
— izolacija, nepristopnost,
— onemogočanje razvoja odnosov med člani skupine,
— ustvarjanje napetosti v skupini.

Vsak vodja skupine bi moral opazovati posameznike po opisanih kriterijih in prav tako tudi skupino kot celoto. S tem, da poznamo sodelavce, tudi lažje organiziramo aktivnosti delovnega dne.

Vsi se zavedamo, da nas vsak dan čakajo različne naloge. Če želimo biti čim bolj učinkoviti, moramo delo imeti dobro organizirano, pri čemer mora biti dnevni plan ob koncu delovnega dne tudi uresničen.

Da bi lahko uspešno planirali, se moramo zavedati svojih dolžnosti in končnega cilja, h kateremu težimo. Vsak plan oziroma organizacija dela vsebuje več karakteristik. Ena od teh je elastičnost. Plan ni sam sebi namen, ampak je sredstvo, s pomočjo katerega dosežemo zastavljeni cilj. Če z zamenjavo plana hitreje pridemo do končnega cilja, ga moramo zamenjati.

Navdušenost nad delom je najugodnejše čustvo človeka. V samem človeku se tako razvija zavest o lastni sposobnosti. Narediti želi še več.

Sodobni človek ni obremenjen le s problemi na delovnem mestu, ampak tudi s problemi v privatnem življenju. Način, kako se znajde v tem svetu, mu daje določeno avtoriteto in ugled v družbi.

Ko začnemo uresničevati postavljen oziroma zastavljen plan, se pogosto znajdemo pred različnimi problemi, kot so neodločnost, odpor okolja, zmedenost itd. Izpolnitev zastavljene naloge zahteva določeno spodbudo in veliko vztrajnosti. Glede na ti kvaliteti razlikujemo človeka, ki deluje, od človeka, ki samo misli, da dela, človeka akcije od človeka sanjača. Vodja je tisti spodbujevalec, oblikovalec novih idej in človek, ki premika „stvari“. Če hočemo upravljati z drugimi, moramo obvladovati sebe.

(se nadaljuje)

SRETEN OSTOJIC

Poletje s tujko

Z Maruša sva se spoznala pred štirimi leti v planinah. To slučajno srečanje je po nekaj mesecih rodilo ljubezen, ki še vedno traja, čeprav že dalj časa čutim, da se je med nama nekaj spremenilo.

Maruša je novinarka, nekaj starejša od mene, ne posebno lepa, zato pa prijetna in simpatična. Nikoli ji ni manjkalo prijateljev, družbe, kar zase ne bi mogel reči. Povedala mi je, da jo je pritegnila moja molčečnost in zaprtost vase. Sam pa sem prav tako želel nekoga, s katerim bi se lahko pogovarjal, ga poslušal. Maruša je potrebovala bolj poslušalca kot sogovornika. Po tej plati sem bil primeren partner.

V začetku je vse kazalo, da sva se imenitno ujela kot človeka in kot ljubimca. Čeprav sem s pridržkom gledal na to zvezo zaradi preteklih izkušenj, sem kasneje vse bolj verjel, da je Maruša ženska, s katero bi rad preživel svoje življenje. Čez vikende sem prihajal v Koper, skupaj sva preživljala dopuste in bila srečna kot otroka. Delala sva načrte za najino prihodnost, ki pa se niso uresničili.

Po dveh letih neskaljene sreče sem nenadoma začutil, da se mi je dekle začelo odtujevati. Drobne pozornosti so začele izostajati, razgovori so dobivali vse daljše odmore. Na vprašanje, kaj je narobe, ni bilo direktnih odgovorov. Izgovarjala se je s preutrujenostjo in živčnostjo. Verjel sem ji, ker sem jo imel še vedno rad kot v začetku in težko sem si predstavljal, da je nekega dne ne bo več. Krivdo sem začel iskati v sebi. Do nje sem bil tak kot prej, nežen, pozoren, vendar se je nekaj vrnilo med naju, čemur nisem vedel vzroka in imena.

Bil sem vse prej kot družaben, tudi intelektualno ji nisem bil dorasel, saj sem bil samo mehanik in vse, česar sem se kasneje naučil, sem se od življenja samega. Veliko sem bral, hodil v gledališče, na koncerte in poskušal zapolniti vrzeli, kolikor je bilo mogoče, še pred srečanjem z Marušo. Precej sva se o tem tudi pogovarjala, a ona ni imela malomeščanskih predsodkov. Ni mi bilo jasno, zakaj se je tako spremenila. Zagotavljala mi je, da me ima rada, da je le v trenutni krizi zaradi službene preobremenjenosti, ki bo prešla. Najini vikendi pa so postajali redkejši, marsiktero pismo je ostalo brez odgovora. Začenjal sem dvomiti vase in vanjo. Predvsem vase. Nikoli nisem bil preveč samozavesten, vsa ta negotovost in izmikanje so me še bolj spodkopavala.

Vedel sem, da je Maruša prej dalj časa hodila z nekim medicincem, s katerim sta se sicer fantastično ujela predvsem v postelji,

Nekaj o imenu Radovljica

O izvoru imena Radovljica je bilo napisanih mnogo razprav. Janez Parapat (Doneski k zgodovini kranjskih mest, I. Radolica, LMS 1872-73, str. 1-12) dosledno piše ime Radolica in obenem pristavlja, da se kraj imenuje po sončnem božanstvu Radole, ki so ga posebno častili v okolici Triglava in kateremu je bil atribut sončno kolo (enako tudi Trstenjak, Triglav 1870, str. 16-17).

O Radolici in Radovljici (in v prid zadnje) je v Planinskem vestniku leta 1896 na strani 75 (tudi v Carnioli 1909, str. 213) pisal Fran Levec in kot primer navedel urbar blejske graščine iz l. 1602-1605, kjer da piše „v Radoulizy“, kar je dokaz, da so že takrat v okolici Bleda govorili o Radovljici in ne Radolici ali celo Rádolici.

L. Pintar (Radkersburg und Radmannsdorf, eine toponomastische Studie, Carniola 1909, str. 45-50) je razvil teorijo, da je ime Radmannsdorf nastalo kot ime naselja nekega Radmana ali Rada. Podobno razpravlja Petar Skok leta 1934 (Tri etimologije, Časopis za slovenski jezik..., IV. letnik, str. 45). Radman je ravno tako kot Rado slovenska oblika imena, le da je pri oblikovanju nemške oblike imena bolj ustrezala oblika Radman.

Leta 1004 je nemški kralj Henrik II. podaril svoje posestvo na Bledu briksenškemu škofu. Ko je briksenška škofija dobila l. 1011 od kralja v dar še blejski grad, se je pričel

proces zaokroževanja briksenške posesti. Škofje so do konca 11. stoletja, predvsem od manjših posestnikov, izsilili vrsto darovnic. V teh darovnicah so dragoceni podatki o krajih in prebivalcih radovljiške kotline. Tako se v listinah iz 10. stoletja omenjajo razni kraji v sosesčini današnje Radovljice, na primer Zgoša (Guscha) in Begunje (Begun). Med mnogimi krajevnimi imeni v listinah zasledimo tudi Radilidorf in Retelendorf, za katera Franc Kos meni, da pomenita Radovljico, kar pa ni gotovo. Naslednja omemba kraja je šele iz leta 1169, kjer se Radovljica imenuje Ratmarsdorf, za kar tudi nimamo trdnih dokazov. Šele leta 1296 lahko zagotovo govorimo o naselju na pomolu nad Savo. Desetinski zapisnik

oglejskega patriarha omenja v tem letu radovljiško faro. Po vsej verjetnosti je bila takrat Radovljica že ortenburška posest. Ortenburške grofe zasledimo na Gorenjskem že proti koncu 12. stoletja. Leta 1228 so že zagotovo lastniki bližnjega Lipniškega gradu, okoli leta 1300 in pozneje (vse do leta 1418, ko so izumrli) pa so ortenburžani med najvišjimi deželnimi predstavniki in najmočnejšimi posestniki. Središče njihove gorenjske posesti sta bila grad Kamen ob vходу v dolino Drage in Lipniški grad.

Kdaj se je ortenburška uprava preselila v Radovljico, ne vemo. Ljudmil Hauptmann meni, da so Ortenburžani ustanovili trg Radovljico v začetku 14. stoletja. Ortenburžani so bili zavezniki Habsburžanov v leta 1307 začeti vojni proti koroškemu vojvodi Hen-

riku Goriško-Tirolskemu, ki je kot zakupnik Kranjske imel v posesti tudi Kranj obenem z deželnim sodiščem. Zato naj bi Ortenburžani ustanovili trg Radovljico s svojim deželnim sodiščem. To naj bi se zgodilo pred letom 1335, ko je umrl vojvoda Henrik kot zadnji svojega rodu in so Kranjsko dobili v posest Habsburžani.

Ortenburški in pozneje celjski Radovljici imamo malo podatkov. Kakšne posledice je imel obisk koblic leta 1338, potres leta 1348 in kuga letni dni pozneje, ne vemo. Niti ne vemo, če je Oton grof Ortenburški leta 1349 hkrati kot Kočevsko z Nemci poselil tudi svojo gorenjsko posest. Nekajotic iz tega časa omenja le ortenburške ministeriale, ki so bivali bodisi na gradu Kamen, na Lipniškem gradu ali v sami Radovljici (l. 1337 Oton in Kristof, l. 1343 Geyselcher s Kamna). Karlmann Tangl v svoji zgodovini Ortenburžanov piše, da je v Radovljici preživela zadnja leta svojega življenja (in bila tu tudi pokopana) grofica Helena, stara mati zadnjega Ortenburžana Friderika IV.

Listina iz leta 1343 omenja trg Radovljico (Markt Radmannsdorf) in trškega sodnika Ulrika (Velrich, Richter zu Radmannsdorf). To je prva omemba Radovljice kot trga. Ortenburška Radovljica se je razvijala pod popolnim nadzorstvom svojih lastnikov, zlasti še po letu 1395, ko je kralj Václav podelil Ortenburžanom pravico do krvnega sodstva in so s tem slednji postali državni grofje, podrejeni le kralju. Leta 1418 je brez potomcev umrl

VITOVEC OBLEGA RADOVLJICO
Valvasor, Die Ehre des Herzogtums Krain, XV, 361

(Nadaljevanje na 8. strani)

a po nekaj mesecih jo je pustil in se vrnil k ženi. Za Marušo, ki ni vedela, da je poročen, je bil to precejšen udarec. Zelo ga je ljubila in je le s težavo prebolela razočaranje.

Tudi sam nisem bil ravno svetnik. Precej deklet sem imel, a vse te zveze so bile več ali manj kratkotrajne. Le eno izmed njih sem imel resnično rad. Dva meseca pred poroko je izgubila življenje v prometni nesreči. Ostal sem sam z bolečino in spomini. Dolgo nisem bil z nobeno žensko in nisem več verjel, da bom še kdaj srečen. Potem pa je prišla Maruša in svet je spet postajal lep. Znjo sem se znova rodil. Vrnila mi je vero vase, osmislila je moje življenje, v moj samotni svet je prinesla smeh in vedrino.

O vsem tem razmišljam, ko se v junijskem popoldnevu, v prenatrpanem avtobusu cijazim proti Kopru. Maruša me je včeraj poklicala po telefonu, potem ko se že tri mesece nisva videla in se sploh ni oglasila. Mislil sem že, da je že konec, ko je včeraj popoldne poklicala in rekla, da je bila v tujini, da sicer ni imela časa pisati, da pa me je nekajkrat zaman poskušala dobiti po telefonu.

Čakala me je na postaji, vedra in nasmejana, kot da dolge odsotnosti sploh ni bilo. V tem trenutku sem se zavedel, kako rad jo imam in kako zelo sem jo pogrešal. Med potjo sem sicer razmišljal, da se morava pogovoriti, razjasniti najin odnos, vendar nisem hotel pokvariti vzdušja že na začetku. Upal sem, da bova o tem lahko govorila pozneje.

Iz nje so besede kar vrele in ni mi preostalo drugega, kot da jo poslušam in vsaj navidezno delim njeno navdušenje. Ni me vprašala, kako sem prenašal njeno odsotnost, če sem jo pogrešal.

Ko sva končno prispela v njeno mansardno stanovanje, se je zleknila v fotelj, sam pa sem poiskal steklenico viskija, nama natočil pijače in prižgal cigareti.

„Oskar,“ mi je rekla, „nekam shujšan si — sicer me pa sploh še nisi poljubil.“ Vzel sem v dlani njen drobni obrazek in jo nežno poljubil. Njeni dolgi, vitki prsti so mi mršili lase. Sklonila se je k meni in mi zašepetala: „Kako te imam rada...“

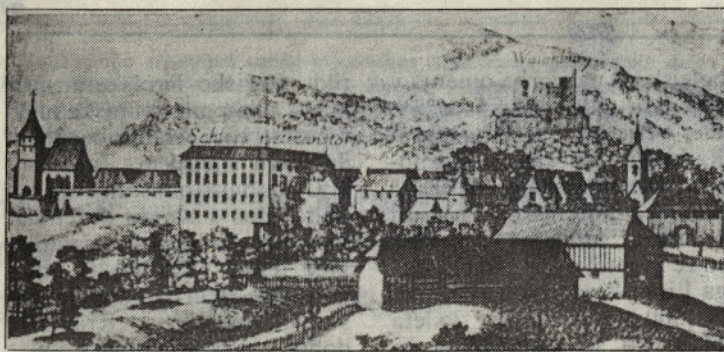
„Je to res?“ sem se vprašal. „Vsaj kartico s pozdravi bi mi lahko poslala,“ sem ji poočital.

„Toliko časa se nisva videla, pa vendar ne boš zdaj prihajal na dan z očitki! Saj sem ti hotela pisati, pa mi je enostavno zmanjkalo časa. Ne zameri mi, verjemi, da sem vsak dan mislila nate.“ Nadaljevala je: „Oskar, presenečenje imam zate, na dopust greva v Split in to za tri tedne! Vse sem že uredila, saj boš lahko dobil dopust, ne?“

Nisem bil ravno navdušen. Vsaj pogovorila bi se lahko z mano, a prešlo ji je v navado, da je določene stvari urejala brez mene.

(Nadaljevanje prihodnjič)

(Nadaljevanje s 7. strani)

zadnji Ortenburžan Friderik IV. Na podlagi dedne pogodbe iz leta 1377 so vsa njihova posestva prevzeli celjski grofje. V času vladavine Celjanov je Radovljica zaradi turške nevarnosti dobila obzidje. Celjska kronika sporoča, da je med leti 1428 in 1430 v Radovljici s svojim dvorom bival celjski grof Friderik II., ki ga poznamo v zvezi s tragedijo Veronike Deseniške. Leta 1443 je celjski grof Ulrik II. podelil tržanom pravico, da sme trški sodnik soditi v vseh zadevah, ki se gode v trgu. Isti podelitelj je leta 1455 dovolil tržanom prodajati sol na drobno.

Kako je bila urejena celjska uprava v Radovljici, ni znano. Zanimiva pa je notica, ki v prepisu za zagrebško škofijsko stolico leta 1454 omenja kot kandidata tudi radovljiškega župnika in kanclerja Ulrika II. Baltazarja Montschiedla, ki pa kljub izdatni podpori Celjana ni uspel.

Ko je zadnji Celjan Ulrik II. leta 1456 v Beogradu umrl nasilne smrti, ni zapustil moških potomcev. Jasno je bilo, da vdova Katarina ne bi mogla obdržati ogromne kneževine. Njene koristi je zastopal celjski vojskovodja Jan Vitovec. Celjska vojska je bila izredno močna, vendar pa je bila Katarina prešlaba osebnost, da bi lahko kakorkoli vplivala na svojega vojskovodjo, ki je v fevdalni vojni za celjsko posest skušal iztržiti čimveč zase. Zato je bil nekaj časa na strani cesarja Friderika III. Habsburškega, ki se je skliceval na dedno pogodbo s Celjani, nekaj časa pa je nudil svoje usluge sorodniku Celjanov, ogrskemu kralju Ladislavu. Najprej je Jan Vitovec nastopal v imenu vdove Katarine. V tem času je Radovljica najbolj trpela. Najprej je bila v trgu celjska posadka. 14. junija leta 1457 je na čelu vojske deželni stanov prispel pred Radovljico sam cesar Friderik III. Pred očitno premočjo se je celjska vojska kmalu vdala. Mesto je zasedla deželna posadka pod vodstvom Gašperja Lamber-

ga, glavnina pa je odšla proti Beljaku. Kmalu zatem se je razširil glas, da prihaja proti Radovljici silno velika celjska vojska pod poveljstvom samega Jana Vitovca. Lamberg se je ustrašil celjske vojske, za-

Regijska tekstiliada v kegljanju za leto 1984

Letos je bila naša delovna organizacija organizator XVII. regijske tekstiliade v kegljanju. Tekmovanje je potekalo na štiristeznem plastificiranem kegljišču blejskega hotela Jelovica. Trajalo je tri dni, od 16. do 22. aprila. Tekmovalci so se pomerili v naslednjih disciplinah:

- borbene igre,
- moški ekipno, dvojice, posamezniki,
- ženske ekipno, dvojice, posameznice in
- mešane dvojice.

Tekmovanja se je udeležilo deset tekmovalnih delovnih organizacij. Osem ekip je nastopilo v vseh disciplinah, dve ekipi pa v disciplinah 6 x 200 moški in 4 x 100 ženske.

Nastopajoče delovne organizacije so bile:

1. Tekstilindus Kranj
2. IBI Kranj
3. Zvezda Kranj
4. Gorenjska predilnica Škofja Loka
5. Sukno Zapuže
6. Kokra Kranj
7. BPT Tržič
8. Gorenjska oblačila Kranj
9. Kroj Škofja Loka
10. Almira Radovljica

Poleg našega organizacijskega odbora za izvedbo tega tekmovanja so nam pri organizaciji pomagali tudi sodniki GKP pod vodstvom zvezne sodnice Mojce Polak. Tekmovanje je potekalo nemoteno, brez pritožb ali ugovorov.

Tekmovalci Almire so se pomerili v vseh disciplinah. Za borbene igre so tekmovali:

1. Plut Marjan
2. Uršič Lojze
3. Mežnarc Franci
4. Zupančič Drago
5. Žiljeh Franci
6. Čakš Ferdo
7. Perš Jože
8. Todorovič Simo
9. Pogojnik Rudi
10. Matkovič Slavko

žgal trg in s posadko pobegnil. Vitovec je medtem požgal Škofjo Loko, ki je pogorela do tal. Do Radovljice je prispel dokaj hitro, pogasil ogenj in začel popravljati utrdbe. Potem se je z glavnino odpravil proti Celju, v Radovljici pa je nastanil močno posadko. Tedaj se je vrnila cesarska vojska in po kratkem boju se je celjska posadka vdala. To je pomenilo tudi dokončen konec celjske vladavine v Radovljici. Boji za celjsko dediščino so se nadaljevali, toda samo na Koroškem, kjer je goriški grof Henrik zasedel nekdanje ortenburške gradove, a ga je na koncu premagala cesarska vojska, ki jo je vodil — Jan Vitovec.

STANISLAV ADAM

10. Plut Marjan in Ličar Francka	Almira	1056
11. Uršič Lojze in Rogač Melita	Almira	1052
35. Mežnarc Franci in Bizjak Kozma	Almira	887
36. Perš Jože in Ambrožič Cveta	Almira	867

Skupna uvrstitve:

1. BPT Tržič	405 točk
2. IBI Kranj	329 točk
3. Tekstilindus	281 točk
6. Almira	181 točk

V gradu Grimšče na Bledu je bila 18. maja razglasitev rezultatov in podelitev medalj in diplom. Poleg nastopajočih ekip delovnih organizacij so bili povabljeni tudi predsedniki družbenopolitičnih organizacij Almire, predstavniki občinskega sindikata Radovljice, zvezna sodnica in drugi. Žal se povabilu niso odzvali predstavniki DPO Almire in smo bili kot organizatorji številno slabo zastopani.

Pri razglasitvi in podelitvi priznanj sta sodelovali predsednica konference OO ZS Mila Černe in predsednica OOZS skupnih služb Marina Bačar. Za sodelovanje se jima iskreno zahvaljujemo.

Podelitev smo zaključili s pogostitvijo in zabavo, vse navzoče pa smo povabili tudi na ogled razstave naših nagrajenih izdelkov domače obrti in nagrajenih sejemskih modelov iz Ljubljane in Beograda.

Zaključujem z željo, da bi kegljanje med delavci —lmire zopet oživelo, saj je iz rezultatov razvidno, da nismo slabi kegljači. Vse sodelavce vabim, da se nam pridružijo in s tem pripomorejo k še boljšim rezultatom.

Šport in rekreacija nas povezujeta in sproščata.

MELITA ROGAČ

ŽELJA PO ZNANJU

„Gospa, vaš Ja nez ima veliko željo po znanju,“ pohvali učitelj enega svojih učencev.

„Da, da,“ odvrne mati, „željo ima po očetu, znanje pa po meni.“

SVEŽE MESO

Učiteljica govori z otroki o shranjevanju živil.

„Kako pa, na primer, najlažje ohranimo svinjsko meso čim dlje sveže?“

Oglesi se mala Tadeja: „Tako, da pustimo svinjo živeti.“

almira

Glasilo izdaja delovna organizacija ALMIRA, alpska moderna industrija Radovljica.

Glavni urednik: Mendi Kokot
 Odgovorni urednik: Milka Blažič
 Uredniški odbor: Tončka Mežan, Brigita Ropret, Marjeta Rozman, Stašo Adam, Milka Blažič, Mojca Ozebek, Francka Kranjc, Radica Podgornik, Zdenka Klančič in Verena Kokot.